

Bibliografia prof. Czesława Madajczyka za okres 1981-1996.* 1980 uzup.

1980

— La signification internationale de la guerre défensive de la Pologne en 1939. *Polish Affairs Occid.*, vol. 16/1980, s. 65–75.

Ditto: The international importance of Poland's defensive war in 1939. *Polish Western Affairs* vol. 21/1980, s. 68–75.

— Typologie des occupations. *Polish Affairs Occid.* vol. 16/1980, s. 140–152.

Ditto: Typology of Occupations. *Polish Western Affairs*, vol. 21/1980, s. 129–140.

— Seventy Years of life — the scientific achievements of Henryk Jabłoński — humanist and historian. The Review of Polish Academy of Sciences. Vol. 25/1980, s. 143–151.

— Głos w dyskusji: W: La propagande pendant la deuxième guerre mondiale. Methodes, objet, résultats. Bucarest 1980, s. 232–234.

1981

— Das Warschauer Kulturleben während der Kriegs — und Okkupationszeit. Jahrbuch für Geschichte. Bd. 23/1981, S. 315–331.

— Die internationale Bedeutung des von den Polen im Jahre 1939 geführten Verteidigungskrieges. Jahrbuch für Geschichte Bd. 23/1981, S. 305–313.

— Die Europäische Kultur, die Intellektuellen und ihre Herausforderung durch den Faschismus. *Acta Poloniae Historica*, t. 44/1981, S. 135–159.

1982

— Główny urząd NSDAP do Spraw Narodowościowych. W: Gospodarcze przesłanki historii społecznej. Poznań 1982, s. 377–384. Księga pamiątkowa z okazji 60-lecia Czesława Łuczaka.

— Współautor A. Grabski, Niemcy w historiografii Polski Ludowej. Przegląd Zachodni nr 1-2/1982, s. 39–55.

— Die Mechanismen der faschistischen Okkupation und deren Wirksamkeit. W: Polen an der Schwelle zweier Epochen (1939–1945). Rostock 1982, s. 17–32.

— Inter arma non silent musae. Wojna i kultura 1939–1945. Warszawa 1982, s. 618. Redakcja ogólna oraz: Kultura w warunkach wojny totalnej, s. 5–16, i Trzecia Rzesza i życie kulturalne na terytoriach przez nie okupowanych, s. 177–207. Także refleksja końcowa s. 587–590.

— Deux guerres mondiales perdues par l'Allemagne insoucieuse de force ou de faiblesse pour l'avenir? *Polish Western Affairs* nr 23/1982, s. 180–191. Ditto w języku niem.: Die Niederlagen Deutschlands in zwei Weltkriegen — eine Quelle künftiger Stärke oder Schwäche? *Polnische Weststudien*, H. 2, s. 221–233.

— Landwirtschaft und Bauerntum in Europa Hitlers. W: (Referaty z sesji naukowej nt. Polityka rolna i żywnościowa we wschodniej i południowo-wschodniej Europie w czasie II wojny światowej). *Studia Historiae Oeconomicae*, vol. 17/1982, s. 71–86.

— Cele wojenne Niemiec w dwóch wojnach światowych. *Studia Historica Slavo-Germanica*, nr 1/1982, s. 129–143.

— Kilka uwag o badaniach dziejów spółdzielczości polskiej podczas II wojny światowej. W: *Spółdzielczość polska podczas II wojny światowej*. Gdańsk 1982, s. 115–120; — wspólnie z R. Torzeckim, Świat kultury Lwowa (1936–1941). *Dzieje Najnowsze* nr 1–4 1982, s. 47–63.

— Przedmowa do: Adam Czerniakow, *Dziennik getta warszawskiego 6 IX 1939–23 VII 1942*. Warszawa 1983, s. 5–7.

— Omówienie konferencji poświęconej porównawczemu badaniu ruchu oporu w Europie. *Dzieje Najnowsze* 1984/1, s. 244–245.

— Summing — up of the debates. W: *Universities during World War II. Materials of the International Symposium held at the Jagiellonian University on the 40. anniversary of „Sonderaktion Krakau”*. Kraków 1984, s. 555–561.

— Współwydawca: *Lettres de Philippe Mazzei et du roi Stanislas Auguste de Pologne*. Vol. 1, Roma 1982.

— Współwydawca ze S. Herbstem: *Z perspektywy lat 60*. Warszawa 1982. Materiały sesji na temat odrodzenia państwowości polskiej w 1918 r.

— Wojna obronna Polski w 1939 r. *Trybuna Ludu* z 31 VIII i 1 IX 1982 (2 odcinki). Polemika O. Rzeszewskiego. *Urok historii. Nowoje Wremja* nr 40 z 1 X 1982.

— Replika: Na marginesie „Komentarza” byłego kombatanta R. Korab-Żebryka, *Kwartalnik Historyczny*, nr 2–3/1982, s. 537.

1983

— Faszyzm i okupacja 1938–1945. Wykonanie okupacji przez państwa Osi w Europie. T. I. Ukształtowanie się zarządów okupacyjnych. Poznań 1983. s. 789.

T. II. Mechanizmy realizowania okupacji. Poznań 1984, s. 745.

— Nazistowska realizacja doktryny panowania rasowego w Zamościu i na Zamojszczyźnie. W: *Czterysta lat Zamościa*. Wrocław 1983, s. 192–208. Także głos w dyskusji: *Charakter rewolucyjności na Zamojszczyźnie*, s. 263–264.

— Rec.: C. Łuczak, *Polityka ekonomiczna Trzeciej Rzeszy w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 1982. *Nowe Książki*, nr 5/1983.

— Rec: Archiwum Ringelbluma. *Getto warszawskie lipiec 1942 – styczeń 1943*. Opr. R. Sakowska. Warszawa 1980. *Polityka*, nr 13/1983, s. 14.

1984

— Concentration Camps as a Fool of Oppression in Nazi-Occupied Europe. W: *The Nazi Concentration Camps*. Jerusalem 1984, s. 47–68. Głos w dyskusji s. 111–112, 184–185. Ditto w języku hebrajskim.

— Powstanie Krajowej Rady Narodowej historyczną koniecznością i aktem strategii politycznej. W: *W czterdziestą rocznicę powstania KRN*. Warszawa 1984, s. 19–38.

— Okupacja ziem polskich. W: *Wojna i okupacja na ziemiach polskich 1939–1945*. Warszawa 1984.

— *Historia Polski*. Opr. zbiorowe pod red. C. Madajczyka. Wyd. 2. T. 4: 1918–1939. Warszawa 1984.

— Wypowiedź w dyskusji na Kongresie Historii Porównawczej Kościołów. W: *Miscellanea Historiae Ecclesiasticae IX*. Wrocław 1984, s. 597–604.

— Rec.: Życie religijne w Polsce pod okupacją hitlerowską 1939–1945. Pod red. Z. Zielińskiego. Warszawa 1982. *Dzieje Najnowsze* nr 3–4/1984, s. 238–242.

— Życie naukowe: Kolokwium na temat neutralności podczas II wojny światowej. *Dzieje Najnowsze* nr 2/1984, s. 189–191.

— Konferencja historii porównawczej ruchu oporu. *Dzieje Najnowsze*, nr 1/1984, s. 244–245.

1985

— *Die Herrschaftssysteme in den Okkupationsgebieten der Achsenmächte (1938–1945). Ein Vergleich*. W: *Europäischer Widerstand in Vergleich. Die Internationale Konferenzen*. Red. G. van Roon. Amsterdam 1985, s. 16–38.

— Dwie wojny światowe jako problem badawczy, *Nauka Polska*, nr 1–2/1985, s. 61–71.

— Metoda komparatystyczna w historii najnowszej. Międzynarodowe kolokwium: Dwie wojny światowe — podobieństwa i różnice (Warszawa 12–14 IX 1984). *Nauka Polska*, nr 1–2/1985, s. 285–287.

— Paść może i naród wielki, zniszczyć tylko nikczemny. Polityka hitlerowska na ziemiach polskich 1939–1945. W: *Biuletyn Historyczno-Dokumentacyjny KAW*. 1985 wydanie specjalne: maj 1945 — zwycięstwo, s. 6–10.

— Polska roku 1945. *Miesięcznik Literacki*, nr 7/1985, s. 78–85.

— Niektóre kwestie związane z problemem ludobójstwa dokonanego na Żydach w Europie Hitlera. W: *Bletter far Geszychte*, t. 22/1984.

— Po emisji „Shoah”. Rozmowa. *Kultura*, nr 25/1985.

— Rec. G. Herkkena, *The Winning Weapon*. New York 1980. *Dzieje Najnowsze*, nr 1/1985, s. 212–216.

— Rec.: R. Tournoux, *Le royaume d’Otto. France 1939–1945*. *Dzieje Najnowsze*, nr 2/1985, s. 234–235.

— Głos w dyskusji w: *Der Mord an den Juden im Zweiten Weltkrieg*. Stuttgart 1985, s. 174–175, 202–204.

— Głos w dyskusji w: *Chłopi w obronie Zamojszczyzny*. Warszawa 1985.

— Życie naukowe: Kongres historyków na temat podjęcia decyzji o wyniszczeniu Żydów. *Dzieje Najnowsze*, nr 2/1985, s. 234–235.

— Sześćdziesięciolecie urodzin i trzydziestopięciolecie pracy naukowej Krzysztofa Dunina-Wąsowicza. *Dzieje Najnowsze*, nr 1–2/1983, s. 393–394.

1986

— *Das Hauptamt für Volkstumsfragen und die Germanische Leitstelle*. W: *Das Unrechtregime. Internationale Forschung über den Nationalsozialismus, Bd 1*, Hamburg 1985, s. 261–270. Księga pamiątkowa z okazji 65-lecia Wernera Jochmanna.

— *Polen 1945: Ein Zeitraum in dessen Geschichte*. W: *Deutschland und Polen von der nationalsozialistischen Machtbefreiung bis zum Ende des Zweiten Weltkrieges*. Braunschweig 1986, S. 147–157. *Schriftenreihe des Georg — Eckert — Instituts für Internationale Schulbuchforschung, Bd. 22/IX*.

— *The Thinking on War in the Twentieth Century. Dialectics and Humanism* nr 4/1986, s. 63–68.

— Polski finał II wojny światowej na tle europejskim. W: Pamiętnik XIII Powszechnego Zjazdu Historyków, cz. 1. Wrocław 1986, s. 23–24.

— Szkic o bezwarunkowej kapitulacji Trzeciej Rzeszy. W: Studia z najnowszej historii Niemiec i stosunków polsko-niemieckich. Poznań 1986, s. 527–535. Księga pamiątkowa ku czci Antoniego Czubińskiego.

— Deportacja i eksterminacja Żydów w Europie Środkowowschodniej. *Dzieje Najnowsze*, nr 1/1986, s. 17–40.

— Les deux guerres mondiales en tant qu'objet de recherches. *Acta Academiae Scientiarum Poloniae*, nr 3–4/1984, s. 85–98.

— Komisariat Rzeszy Ukraina (Reichskommissariat Ukraine). W: Problemy historii i archiwistyki. Materiały z sesji naukowej. Lublin 1986, s. 140–152.

— Historia Najnowsza w XXVIII tomie Polskiego Słownika Biograficznego. *Kwartalnik Historyczny*, nr 4/1986, s. 1081–1084.

— Art. rec. Sprawy polskie w M. Gilberta „Atlas of Holocaust”. London 1982. *Dzieje Najnowsze*, nr 3–4/1986, s. 279–291.

— Rec.: J. Overy, Goering The „Iron Man”, London 1984. *Dzieje Najnowsze*, nr 4/1986, s. 303–305.

— Życie naukowe: Międzynarodowa konferencja na temat brytyjskiej strategii politycznej i wojskowej w Europie Środkowej, Wschodniej i Południowej. *Dzieje Najnowsze*, nr 2/1986, s. 249–251.

1987

— Die Okkupationspolitik Nazideutschlands in Polen 1939–1945. Mit 2 Karten. Akademie Verlag Berlin/O/-Köln, S. 703.

— Le deportazioni degli Ebrei dall'Europa Orientale. W: Spostamenti di popolazione e deportazioni in Europa 1939–1945. Bologna. 1987, s. 84–114.

— Historiografia ruchu oporu. W: Z badań nad dziejami opozycji hitlerowskiej w Niemczech. Poznań 1987, s. 209–213.

— Osiągnięcia historiografii polskiej w badaniach II wojny światowej i Polski Ludowej. W: Przegląd polskich badań w minionym pięćdziesięcioleciu. *Kwartalnik Historyczny*, nr 1/1987, s. 225–242.

— Das Martyrium der polnischen Juden. *Gewissen und Freiheit*, nr 29/1987, s. 19–26. Ditto w wersji francuskiej w *Conscience et et liberté*.

— Międzynarodowe procesy przestępców wojennych w Norymberdze i Tokio. W: Wyrok Norymberski. Warszawa 1987, s. 86–94.

— Przedmowa do tomu I K. Modzelewskiego, Chłopi w monarchii wczesnośrednio-wiecznej. Wrocław 1987, s. 5–7.

— Rec: W. Leonhard, Der Schock des Hitler — Stalin Paktes. Erinnerungen aus der Sowjetunion, Westeuropa und USA. *Dzieje Najnowsze*, nr 3/1987, s. 114–119.

— Rec.: R. C. Lukacs, Forgotten Holocaust. The Poles under German Occupation 1939–1944. Lexington 1986. *Dzieje Najnowsze*, nr 4/1977, s. 83–89.

— In memoriam: Hneri Michel (1907–1986). *Dzieje Najnowsze*, nr 1/1987, s. 259–260.

— Wprowadzenie do narady: Biblioteki sieci Polskiej Akademii Nauk jako warsztat pracy naukowej. W: *Przegląd Biblioteczny*, z. 1/1987, s. 27–28.

1988

— Chaos, Systemhaftigkeit oder Systeme? In: Deutschland und Europa in der Neuzeit. Festschrift für Karl Otmar Freiherr von Aretin zum 65. Geburtstag. Stuttgart 1988, herausgegeben von Ralph Malville, Claus Scharf, Martin Vogt und Ulrich Wegenroth. Franz Steiner Verlag. Stuttgart 1988, s. 931–954.

— Poland nad Great Britain in 1944. In: British Political and Military Strategy in Central, Eastern and Southern Europe in 1944 Edited by William Deakin, Elisabeth Baker, Jonathan Chadwick, Macmillan Press, London 1988, s. 212–222.

— Generalplan Ost and the fate of the Jews 1941–1943. In: Remembering for the Future. The Impact of the Holocaust and Genocide on Jews and Christians. Supplementary Volume. Papers to be presented at an International Scholars Conference to be held in Oxford, 10–13 July, 1988, s. 298–313.

Dwie wojny światowe. Analogie i różnice. Warszawa 1988, s. 80.

— Dramatu katyńskiego akt drugi. Zarys kronikarski. *Miesięcznik Literacki*, nr 7/1988, s. 85–108.

— Państwo podziemne w okupowanej Polsce (Analiza pojęcia w historiografii). W: Państwo w polskiej myśli politycznej, pod red. W. Wrzeńskiego. Wrocław 1988, s. 173–186.

— Hitlerowska okupacja ziem polskich na tle okupacji innych krajów. Podobieństwa, różnice, specyfika. W: Stan i perspektywy badań historycznych lat wojny i okupacji 1939–1945. Warszawa 1988, s. 9–45.

— Stosunki polsko-radzieckie w świetle najnowszych badań. Wykład. Warszawa 1988. Wyd. PAN, s. 20.

— Głos w dyskusji pt. Białe plamy — Katyń i inne. *Miesięcznik Literacki*, nr 11/1988. Dyskusja redakcyjna.

— Materiały: Wymiana listów — depeš między A. Hitlerem i J. Stalinem w przededniu układu o nieagresji z 23 sierpnia 1939. *Dzieje Najnowsze*, nr 3–4/1988.

1989

— Besteht ein Synchronismus zwischen dem „Generalplan Ost“ und der Endlösung der Judenfrage? In: Der zweite Weltkrieg. Analysen-Grundzüge — Forschungsbilanz. Herausgegeben von Wolfgang Michalka. Piper Verlag München — Zürich 1989, s. 844–857. II wyd. 1990.

— Dramat katyński. Warszawa 1989, s. 190.

— Na drodze do wojny. *Miesięcznik Literacki*, nr 2–3, 4, 5, 6, 9, 10, 11–12/1989. Moderator dyskusji na temat wybuchu II wojny światowej.

— Briten und Franzosen zögerten mit Soforthilfe für Warschau. Der deutsch-sowjetische Vertrag und Hitlers Überfall auf Polen aus polonischer Sicht. *Die Welt*, nr 201 z 20VIII 1989.

— Życie naukowe: Remembering for the future. *Dzieje Najnowsze*, nr 1/1989, s. 279–281.

— Hiszpański epizod kultury europejskiej. W: Wojna domowa w Hiszpanii 1936–1939 w polityce międzynarodowej, Poznań 1989, s. 295–317.

— Przedwojenne projekty osadnictwa niemieckiego w zachodniej części Polski. *Kronika Wielkopolski*, nr 1/1989, s. 19–28.

— wspólnie z R. Torzeckim, Świat kultury i nauki Lwowa (1936–1941). W: Kaźń profesorów lwowskich. Lipiec 1941. Wrocław 1989, s. 13–34.

1990

— Encyklopedia of the Holocaust. Israel Gutman, Editor in Chief Vol. Macmillan Publishing Company, Vol. 1–4. New York — London 1990. Member of International Editorial Board, 4 Entries: Generalgouverment, Generalplan Ost, Museums and Memorial Institutes-Poland, Poland: General Survey. Also hebraic. Także wersja hebrajska.

— Generalny Plan Wschodni. Zbiór dokumentów. Redakcja ogólna, wybór i udział w opracowaniu. Warszawa 1990, s. 442.

— Hitler's Direct Influence on Decisions Affecting Jews during World War II. *Yad Vashem Studies*, Jerusalem 1990, s. 53–68. Także w jęz. hebr.

— Die polnische Historiographie zum Zweiten Weltkrieg. W: Neue Forschungen zum Zweiten Weltkrieg. Literaturberichte und Bibliographien. Koblenz 1990, s. 368–375. Bibliografia opr. przez Władysława Chojnackiego.

— Errungenschaften der polnischen Historiographie in den Forschungen über den zweiten Weltkrieg und über Volkspolen. In: La science historique polonaise dans l'historiographie mondiale. Redigée par Marian Leczyk. Wrocław 1990, s. 449–470.

— Historycy polscy o pierwszej i drugiej wojnie światowej. W: Polskie Towarzystwo Historyczne 1886–1986. Wrocław 1990, s. 127–184.

— Udział w dyskusji: Problem niemiecki 1988. Warszawa 1989. Wyd. PAX na prawach rękopisu, s. 40–44.

1991

— Das Drama von Katyn. Dietz Verlag Berlin 1991, s. 327.

— Katynskaja drama. In: Katynskaja drama. Kozielsk, Starobielsk, Ostaszkow: sudba internirowanych polskich wojennosłużawczych. Moskwa 1991, pp. 14–104.

— Kongresy intelektualistów. *Przegląd Humanistyczny*, nr 2/1991, s. 1–22.

— *Jewropejskie intelektualisty w międzywojennym okresie. Jewropejskij Almanach*. Moskwa 1991, s. 120–131.

— Die Stellung der Sowjetunion im deutsch-polnischen Krieg. W: Menetekel. Das Geschicht des zweiten Weltkrieges. Nürnberger Gespräch zum 50. Jahrestag der Entfesselung des Zweiten Weltkrieges. Kraków–Nürnberg 1991, s. 118–131.

— Dwie bible nienawiści XX wieku. *Rzeczpospolita*, nr 21 z 25–26 I 1991.

— Niemieckie dokumenty o sytuacji Polaków pod okupacją radziecką w 1940 r. *Dzieje Najnowsze*, nr 3/1991, s. 57–74.

— List do redakcji *Polityki*: Franjo Tudjman jako historyk, nr z 21 IX 1991.

1992

— Wiek XX. Kiedy się zaczął, kiedy się skończył. Rozmowa Eugeniusza Duraczyńskiego z Czesławem Madajczykiem. *Polityka*, nr 11/1992.

— Nieżydowskie ofiary w Polsce okupowanej przez Trzecią Rzeszę. W: Studia nad faszyzmem i zbrodniami hitlerowskimi *Acta Universitatis Wratislavis*, XV/1992, s. 353–354.

— Was Generalplan Ost Synchronous with the Final Solution? In: The Shoah and the War. Edited by: Asher Cohen, Yehoyakim Cochavi, Yoav Gelber. New York 1992, s. 145–160.

— I prigionieri di guerra polacchi nei campi tedeschi. W: Fra Sterminio e Sfruttamento. Militari internati e prigionieri di guerra nella Germania nazista (1939–1945). Ed. Nicola Lanbanca. Firenze 1992, s. 79–92.

— La Pologne face aux préparatifs des Allemands à l'attaque contre l'Union Soviétique. In: L'année 41. La mondialisation du conflit. Colloque international 28–29 novembre 1941. Mémorial de Caen (1992), s. 97–102.

— Polemika z A. Kochanowskim w sprawie niemieckich jeńców wojennych w niewoli radzieckiej. *Polityka* z 1 VII 1992.

— Rec.: P. Stauffer, Zwischen Hofmannstahl und Hitler. Carl J. Burckhardt. Facetten einer aussergewöhnlichen Existenz. Zürich 1991—. *Dzieje Najnowsze*, nr 1–2/1992, s. 229–231.

— Badania losu ludności polskiej represjonowanej przez władze sowieckie w latach II wojny światowej (na wschód od Bugu). *Wiadomości Historyczne*, 1991/4, s. 193–198. Ditto w: Mniejszości polskie i Polonia w ZSRR. Wrocław 1992, s. 265–272.

— Czy Polacy kolaborowali? „Rzeczpospolita” nr 215 z 12–13 IX 1992. Polemika z Niesiołowskim pt.: Nadal trzeba badać. *Rzeczpospolita* nr 227/16 — 27 IX 1992.

— Deutsche Besatzungspolitik in Polen, in der UdSSR und in den Ländern Südosteuropas, In: Deutschland 1933–1945. Neue Studien zur nationalsozialistischen Herrschaft. Hrsg. Karl Dietrich Bracher, Manfred Funke, Hans-Adolf Jacobsen. Schriftenreihe Band 314. Bundeszentrale für politische Bildung, Bonn 1992, s. 426–439.

— *Radziecki system okupacyjny (1939–1941)*. W: „Dzieje Najnowsze 1992/3, s. 1–12.

— *Wokół Katynia*. W: *Polityka* 1992/44 z 31 X 1992.

1993

— 1945 *Das Ende des Zweiten Weltkrieges, Deutschlands Zusammenbruch und die zweite Wiederherstellung des polnischen Staates*. W: „Nordost-Archiv” (Lüneburg) Bd. II/1993 H.1, s. 65–83.

— *Legal Conceptions in the Third Reich and its Conquests*. In: Michael. On the history of the Jews in the Diaspora. The Diaspora Research Institute Tel-Aviv, vol. XIII. Tel Aviv 1993, s. 131–159. Także hebrajski.

— Vom „Generalplan Ost” zum „Generalsiedlungsplan”. In: Der „Generalplan Ost”. Hauptlinien der nationalsozialistischen Planungs — und Vernichtungspolitik. Hrsg. von Mechthild Rössler und Sabine Schleiermacher unter Mitarbeit von Cordula Tollmien. Akademie Verlag Berlin 1993, s. 12–19.

— *Wpływ bezpośredni Hitlera na rozstrzygnięcia o losie Żydów podczas II wojny światowej*. W: „Dzieje Najnowsze” 1993/1, s. 31–39;

— *Interwiew na temat Holocaustu*. W: „Dzieje Najnowsze”, 1993/1, s. 105–109;

— *Wizje jedności świata i Europy u intelektualistów tego kontynentu w pierwszej połowie XX wieku „Przegląd Humanistyczny”*, 1993/2, s. 1–6.

— *Noty w „Dzieje Najnowsze” nr 1.*

— *Instytutu lata nietawne*. W: Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk 1953–1993. Warszawa 1993, s. 57–61;

— *Rec. Katyń. Dokumenty ludobójstwa*. W: „Dziś”, 1993/1, s. 55–58;

1994

— Vom Generalplan Ost zum Generalsiedlungsplan. Herausgegeben von Czesław Madajczyk unter Mitarbeit S. Berinacki, K. Borck, H. Hahn, E. Janus, B. Meissner und M. G. Müller. München 1994. Einzelveröffentlichungen der Historischen Kommission zu Berlin, Band 80, 576 S.

— *Vom „Generalplan Ost” zum „Generalsiedlungsplan”*. W: *Der „Generalplan Ost”. Hauptlinien der Nationalsozialistischen Planungs- und Vernichtungspolitik*. Berlin 1994, s. 12–19.

— *Polskie myślenie o wojnie w XX wieku*. W: *Pamiętnik XIV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich*. Łódź, 7–10 września 1989 roku. Referaty, komunikaty — sekcje. Warszawa 1993, s. 55–65.

— *Zwischen neutraler Zusammenarbeit der Bevölkerung okkupierter Gebiete und Kollaboration mit den Deutschen*. W: *Okkupation und Kollaboration (1938–1945)*. Berlin 1994, S. 45–58.

— *Kann man in Polen 1939–1945 von Kollaboration sprechen?* *Tamże*, S. 135–148.

— *German-Italian clashes of interests in the occupied areas (1940–1943)*. „*Studia Historiae Oeconomicae*” v. 21. Poznań 1994, s. 141–146.

— *Romain Rolland a Niemcy w I wojnie światowej*. W: *Polska–Kresy–Polacy*. *Studia historyczne*. „*Historia CXVI*”, Wrocław 1994, s. 105–109.

— *Zwycięzcy intelektualści. Batalie wokół Dreyfusa i Ossietzky’ego*. „*Dziś*”, nr 9/1994, s. 41–45.

— *Służebności i bunty uczonych w I wojnie światowej*. „*Nauka*”, 1994/4, s. 61–72.

— *Jeńcy wojenni z krajów podbitych przez Trzecią Rzeszę*. „*Łambinowski Rocznik Muzealny*” 17 t./1994, s. 69–78.

— Głosa do relacji. „*Dzieje Najnowsze*”, 3/1994, s. 137–141.

— *Czy możliwy jest bilans demograficzno-historyczny Polski lat 1939–1950?* W: „*Dzieje Najnowsze*”- 1994/2, s. 1–3.

— Przedmowa do Bruno Wassera, Himmlers Raumplanung im Osten. *Der Generalplan Ost in Polen 1940–1944*. Basel 1993.

— *PPS w latach wojny i okupacji 1939–1945*, T. I. Warszawa 1994. Wstęp.

— Głos w dyskusji. W: *Rola i miejsce Polski w Europie 1914–1957*. Warszawa 1994, s. 170–172.

— *Słownik polskich towarzystw naukowych*. T. II cz. 2. Warszawa 1994. Przewodniczący Rady Redakcyjnej.

— Rec.: C. Łuczak, *Polacy w okupowanych Niemczech 1945–1949*, „*Dzieje Najnowsze*”, 2/1994, s. 160–161.

— *Beiträge zur Zeitgeschichte, Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte — Abteilung Universalgeschichte, Beiheft 27*, S. 172–174;

— Rec.: W. Gomułka, *Pamiętniki*. „*Dzieje Najnowsze*”, nr 3/1994, s. 198–200;

1995

— *Wpływ stosunków polsko-niemieckich na sytuację Europy w okresie między zjednoczeniami (1870–1990)*. W: *Rola Niemiec w procesach rozwojowych Europy XIX i XX wieku*, red. A. Czubiński. Poznań 1995, s. 331–345.

— *International trials of war criminals: Nuremberg and Tokyo. A comparison and estimation half a century later*. W: *1945: Consequences and Sequels of the Second World War*. „*Bulletin du Comité international d’histoire de la Deuxième Guerre Mondiale*”, nr 27/28–1995, 231–244.

— *Polska a sąsiedzi. Jak się widzieliśmy w XX wieku*. „*Dzieje Najnowsze*”, 1994/2, s. 1–2.

— *Polska Partia Socjalistyczna w latach wojny i okupacji 1939–1945*. Księga wspomnień. T. I Warszawa 1995, wstęp do Księgi.

- rec. Charles G. Roland, *Courage under Siege. Starvation, Disease and Death in the Warsaw Ghetto*. W: „Historische Zeitschrift”, 1995/261.
- rec. Jean-Claude Favez, *Warum schwieg das Rote Kreuz?* W: „Dzieje Najnowsze”, 1995/2.
- *Katyń. Dokumenty zbrodni. T 1. Jeńcy nie wypowiedzianej wojny*. Warszawa 1995. Członek Polskiego Komitetu Redakcyjnego.